

Els presidents i presidentes de les Assemblees Regionals amb poder legislatiu en la Unió Europea (CALRE):

Consiglio della Provincia autonoma di Trento (Italia)

Asamblea de Extremadura (España)

Asamblea Regional de Murcia (España)

Assembleia Legislativa da Região Autónoma dos Açores (Portugal)

Assemblea regional siciliana (Italia)

Brandenburg (Deutschland)

Burgenländischer Landtag (Österreich)

Consiglio della Provincia autonoma di Bolzano (Italia)

Consiglio regionale del Veneto (Italia)

Consiglio regionale dell'Abruzzo (Italia)

Consiglio regionale dell'Emilia Romagna (Italia)

Consiglio regionale dell'Umbria (Italia)

Consiglio regionale della Campania (Italia)

Consiglio regionale della Liguria (Italia)

Consiglio regionale della Lombardia (Italia)

Consiglio regionale della Sardegna (Italia)

Consiglio regionale della Toscana (Italia)

Cortes de Aragón (España)

Corts Valencianes (España)

Landtag von Baden-Württemberg (Deutschland)

Mecklenburg-Vorpommern (Deutschland)

National Assembly for Wales (United Kingdom)

Niederösterreichischen Landtag (Österreich)

Parlament de Catalunya (España)

Parlament der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens (Belgie/Belgique)

Parlamento de Andalucía (España)

Parlamento de Canarias (España)

Parlamento de Cantabria (España)

Parlamento de Galicia (España)

Parlamento de Navarra (España)

Parlement Wallon (Belgie/Belgique)

Rheinland-Pfalz (Deutschland)

Sachsen (Deutschland)

Vorarlberg (Österreich)

Que participaren en la XIV Conferència de la CALRE des del dia 3 fins al 5 d'octubre del 2010 a Trento, Itàlia, han aprovat per mutu acord (amb una abstenció, de l'Asamblea de Madrid- España) el següent:

DECLARACIÓ DE TRENTO

Com fer-se agents de la subsidiarietat

1. Bases

Els presidents i presidentes, que representen ací les seues assemblees legislatives regionals europees i actuen en el seu interès, feliciten la promulgació del Tractat de Lisboa, la consolidació de la Unió Europea (UE) i la institucionalització del governament multinivell.

L'entrada en vigor del Tractat de Lisboa representa una prova objectiva de la voluntat de la UE de construir un futur millor per a tota la població d'Europa, i representa una finalitat que la CALRE espera des de fa molt de temps. La Declaració d'Innsbruck del 2009 es va referir explícitament a la necessitat de promulgar-lo.

La CALRE s'alegra particularment que el protocol de subsidiarietat del Tractat de Lisboa – per primera vegada en tractats comunitaris – faça esment de les assemblees regionals amb poder legislatiu. En aquest context, els presidents i presidentes esperen que els parlaments nacionals, com preveu l'article 6 del protocol de subsidiarietat, compartesquen la participació en el sistema d'alerta ràpida de manera completa amb les assemblees regionals amb poders legislatius.

2. La CALRE i el seu paper a l'Europa d'abans del Tractat de Lisboa

El moviment regionalista a Europa té els seus orígens a finals dels anys vuitanta. I des del 1986 el model de les assemblees legislatives regionals ha crescut de manera significativa a Europa, gràcies a la seua eficàcia i la transparència que ofereix. La CALRE reuneix les assemblees històriques, com els Landtags d'Àustria i Alemanya, i les realitats més joves, com ara les Comunitats belgues, que han vist com un model institucional descentralitzat beneficia el governament d'un territori.

L'any 1998, en la Declaració de Salzburg, la CALRE afirmar: "Les regions han de tenir el seu dret de defensar directament els seus poders legislatius dins el marc del principi de subsidiarietat".

L'actitud demostrada encaixava perfectament amb l'anomenada "mobilització subnacional" teoritzada per Liesbet Hooghe i més tard aplicada àmpliament gràcies a l'estructura i organització de la UE. D'alguna manera les regions es decidiren a cooperar per a involucrar-se activament en la política comunitària, i per tant esdevenir agents influents. La mobilització s'ha realitzat per vies més o menys extenses, però sempre ha tingut la finalitat de consolidar les relacions amb la Comissió.

És possible que, des del 1998, els fets no avançaren amb tanta rapidesa com haurien pogut: el Comité de les Regions encara no ha arribat a un paper vinculant i moltes associacions regionals han vist com ha disminuït el seu poder a causa d'una sobrecàrrega de mitjans. No obstant això, la CALRE continua donant suport a l'obra del Comité de les Regions, el qual té un paper molt gran en el desenvolupament d'una consciència política de la necessitat d'un governament local dins el marc de la UE.

Els motius d'una sobrecàrrega de mitjans es poden trobar bé en l'enfocament massa individualista de moltes regions, bé en les activitats coincidents de moltes associacions regionals: és previsible que com més comunicació no coordinada hi haja, més disminueix el poder de pressionar i influenciar. L'"enfocament individualista" pot ser eficaç per un interès molt particular, però és molt més feble que un enfocament coordinat per a temes més amplis, i encara més donat el funcionament dels òrgans consultants de la UE. El Comité de les Regions començà a corregir aquest fenomen mitjançant la implementació de la reunió de les associacions, la qual representa un esdeveniment molt important de comparació i enriquiment mutu perquè els delegats regionals redueixen la comunicació fragmentada.

Les regions amb poders legislatius han demostrat la seua capacitat per a reaccionar i adaptar-se a les necessitats d'un marc institucional en vies de desenvolupament, com ara la UE, i han demostrat la seua eficàcia amb relació al procediment normatiu, mitjançant la implementació de més del 70% de les directives comunitàries.¹ I malgrat que no es puga

¹ Actualment les regions amb poders legislatius implementen més del 70% de la legislació de la UE sense passar per les seues estructures estatals. Per a l'any 2010 l'EPSI (Plataforma d'Informació del Sector Públic d'Europa) diu que en el procés de transposició els estats membres han pogut reduir la quantitat de directives transposades incorrectament. Malauradament, les dades no indiquen en quina mesura aquest retard és responsabilitat de les assemblees legislatives regionals. (Vegeu http://www.epsiplus.net/news/news/eu_directives_transposition_delays.)

demostrar estadísticament un vincle directe entre la pressió i la seua influència, l'impacte ha estat més que suficient per a convèncer les regions de la necessitat d'una activació comunitària comuna.

Després de la promulgació del Tractat de Lisboa començarem a argumentar que les regions amb poders legislatius no tan sols defensaran les seues competències, sinó també es consideraran com un model institucional per a tota Europa, gràcies a la seua capacitat d'adaptar-se a les necessitats locals i els seus vincles estrets amb la història d'Europa.

3. Quin serà el paper de la CALRE dins el marc en vies de desenvolupament de la UE?

La CALRE ha estat una part interessada en el procés comunitari ascendent, i fa una dècada que expressa l'interès general de les regions amb poders legislatius a Brussel·les.

La CALRE s'adona del paper dels seus membres en la implementació de la legislació comunitària, i promourà qualsevol iniciativa per a desenvolupar encara més l'eficàcia del procés de transposició. Durant aquesta dècada moltes més associacions regionals han començat, o han continuat, les seues activitats a Brussel·les, i sovint representen el mateix interès generalista que representa la CALRE. Per tant, la CALRE s'enfocarà en el marc institucional i legislatiu: avançar la nostra eficàcia és la millor manera de ser un punt de referència en el procés comunitari ascendent, i per tant consolidar encara més el paper de les assemblees legislatives regionals en la UE. I la presència de les assemblees legislatives regionals debilita una de les crítiques més fortes de la UE: el dèficit democràtic.

La CALRE coordinarà els seus coneixements per a corregir les ineficàcies possibles dels marcs distints de treball de les assemblees legislatives, i promourà el model de les assemblees legislatives regionals com a referent vertader de la UE per a la promulgació de la seua política. I aquest referent s'ha d'enfocar en la construcció d'un sistema coherent de governament multinivell en el qual el nivell territorial té una legitimació democràtica i un funcionament parlamentari.

La CALRE també consolidarà la promoció de programes transfronterers i multinacionals, que sovint han contribuït a superar les inèrcies institucionals, i han mobilitzat els recursos econòmics mitjançant l'estimulació d'intercanvis econòmics, socials i culturals. Encara que la

intensitat i eficàcia de la cooperació territorial varie i tinga més impacte en les regions d'integració i cooperació ja desenvolupades dins un marc polític o estratègic que ja existia (per exemple el mar Bàltic i la regió Benelux), la cooperació transfronterera és encara un instrument important per a promoure i establir noves relacions entre les poblacions i els territoris d'Europa.

4. La CALRE i Europa 2020

La CALRE agraeix al president de la Comissió Europea, José Manuel Barroso, la seua resposta a les nostres inquietuds sobre els documents de l'estratègia Europa 2020 tramesos a l'associació.

La política de cohesió té un paper important en els objectius d'Europa 2020, sobretot en la definició de com arribar a un equilibri entre les dimensions econòmiques, socials i mediambientals. Hi ha un suport generalitzat a la continuació d'una política de cohesió per a tota la UE com la dels programes regionals.

La CALRE creu que un enfocament integrat i territorial, basat en el governament multinivell, és l'única solució eficaç per a obtenir un vertader èxit polític. L'informe BARCA, que suggereix intervencions específiques en el programa per a fer-lo més eficaç, té el nostre suport, i a més la CALRE considerarà la necessitat d'estimular projectes innovadors i fins i tot arriscats amb l'oferta de coneixements regionals especialistes.

El fet que el disseny actual de l'estratègia Europa 2020 segueisca en enfocament temàtic i sectorial no es pot considerar satisfactori, ja que inhibeix la inclusió de les autoritats locals i regionals en la preparació i implementació dels programes de reforma nacionals i les iniciatives prominents. En efecte, la CALRE dóna un suport ferm a alguns dels principis centrals actuals de les polítiques de cohesió, com ara la planificació a llarg termini, i els principis d'avaluació i addicionalitat. Això significa que la política de cohesió ha de beneficiar totes les regions també en el futur, incloses les regions que ja fan una contribució notable a la innovació i la productivitat. Tot això millorarà la competitivitat de tota la UE.

La CALRE dóna un suport ferm a les macroregions com a àrees geogràfiques més àmplies que esdevenen espais funcionals que no reconeixen fronteres administratives i que es reuneixen per resoldre problemes comuns de manera col·legiada.

La CALRE creu que s'ha de corregir la falta d'un reconeixement suficient del paper clau dels agents locals i regionals en la transmissió i comunicació de l'estratègia de Lisboa a nivell del carrer. Els parlaments regionals i les assemblees legislatives per tota Europa s'involucren activament en la promulgació de les estratègies comunitàries, sobretot pel seu escrutini i la seua implementació a nivells inferiors al de l'Estat Membre: el nostre paper no tan sols s'ha de reconèixer, sinó també mereix una participació més consolidada en el procés ascendent.

La CALRE es disposa a controlar tots els esforços de regionalització dels estats membres d'Europa Central i de l'Est, i si escau, a convidar les regions que estan ampliant les seues competències legislatives a participar activament en la CALRE.

5. La CALRE i la implementació de la cohesió territorial com a finalitat (nova)

La cohesió territorial s'adreça a la majoria de la política de la UE. Per tant, la CALRE creu que la seua implementació ha de mobilitzar les eines legislatives (assessorament de l'impacte territorial de les reformes sectorials principals) i pressupostàries (el principi de solidaritat combinat amb la raó fonamental de l'eficàcia).

La cohesió territorial requereix una millor coordinació de la política de la UE, i el suport de les estratègies integrades a una escala pertinent, tot seguint les conclusions del ponent Fabrizio Barca.

En la consolidació d'aquestes polítiques la Comissió sempre ha concedit un alt nivell de llibertat als estats perquè promulguen la legislació que implementa les seues competències, i per tant el sistema ha passat a ser una selva burocràtica per als òrgans d'administració local.

Qualsevol legislació extremadament complexa i impenetrable comporta un factor inhibitor quant al seu ús: per exemple, alguns instruments com ara l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT), no funcionen precisament per això. La CALRE rebutja la presumpció de la Comissió que aquest fet és una conseqüència inevitable de la falta de competències de la UE en alguns aspectes. La CALRE insisteix que el significat més ampli de la subsidiarietat, que

s'expressa clarament a l'article 3ter paràgraf 3 del Tractat de Lisboa,² s'ha d'imposar com a estàndard. Això evitaria que els estats membres multiplicaren les dificultats de la cooperació regional, nacional i internacional, i es pot fer ja que és necessari per a una implementació correcta d'un objectiu de la UE. Tots els factors que encara dificulten un funcionament correcte de la cooperació territorial s'han d'eliminar; i també és cert per a les dificultats imposades a nivell regional, ja que, com diu Barca, "la política de cohesió, per la seua definició, hauria d'enfocar-se en llocs³ i poblacions particulars que representen només un conjunt de les 'Regions' i de les poblacions..."

La CALRE també creu que s'ha d'establir un sistema d'incentius per a la cooperació internacional de regions de categories de PIB diferents. Aquest sistema hauria de tenir en compte factors com ara la població que envelleix, la disminució demogràfica, i la dispersió de centres de població.

6. La CALRE i el pressupost futur de la UE

La CALRE reconeix que en el context de la crisi econòmica, els recursos econòmics poden estar sotmesos a restriccions a nivell més alt, i creu que la Comissió ha d'avaluar acuradament la situació econòmica general a l'hora d'avançar les seues propostes per al pressupost futur de la UE i recursos nous. Per aconseguir aquest objectiu, s'ha de fer esment al pressupost comunitari futur d'ajuts de transició per a aquelles regions que per primera vegada deixen de ser regions de convergència i passen a ser regions de competitivitat.

La CALRE insisteix que el pressupost de la UE no es redueca, però ha de començar a utilitzar tots els recursos existents amb més eficàcia, dins un marc legislatiu coherent.

La CALRE està d'acord amb l'opinió del Comitè de les Regions, que s'ha demostrat l'eficàcia d'un enfocament integrat i territorial, i que l'arquitectura pressupostària ha de reflectir

² "En virtut del principi de subsidiarietat, en els àmbits que no siguen de la seua competència exclusiva, la Unió intervindrà només en cas que, i en la mesura que, els objectius de l'acció proposada no puguen ser aconseguits de manera suficient pels estats membres, ni a nivell central ni a nivell regional i local, sinó que puguen aconseguir-se millor, gràcies a la dimensió o als efectes de l'acció proposada, a escala de la Unió."

³ Aquesta premissa permet definir "locs" en termes de política de cohesió com a una cosa més gran que les regions, i no necessàriament situats dins de les fronteres d'un Estat Membre particular.

aquests enfocaments si és possible. Per tant la CALRE té com a objectiu un programa pressupostari que proporcione una coordinació forta entre fons, fins i tot si hi ha programes diferents en joc. Per a consolidar encara més la seua eficàcia, el pròxim pressupost s'ha de sotmetre a una revisió dels seus mecanismes d'aplicació, perquè si el disseny dels fons dificulta la seua utilització, els objectius a nivell global no s'aconseguiran.

La CALRE creu que el resultat d'aquesta revisió de la planificació de pressupost serà vital per al desenvolupament òptim en els anomenats "camps nous": el canvi climàtic, l'eficàcia energètica i la societat del coneixement, els quals moltes regions voldran explorar. No obstant això, qualsevol compromís de la UE s'ha de considerar en termes de valor afegit per a Europa.

7. Conclusió

La CALRE insisteix que les regions amb poders legislatius tenen la legitimitat de participar activament en la presa de decisions la UE. Per tant, els parlaments nacionals han d'incloure efectivament els parlaments regionals amb poders legislatius en el sistema d'alerta ràpida de subsidiarietat del Tractat de Lisboa.

Demanem a la Comissió Europea que examine en detall els informes presentats dins el marc del sistema d'alerta ràpida i que intensifique el diàleg amb els parlaments nacionals i regionals.

La CALRE és conscient que encara estem lluny de crear el millor marc de governament per a la UE, i que el paper d'eficàcia de les assemblees legislatives regionals es pot millorar. La CALRE continuarà els seus esforços d'analitzar les millors pràctiques per a la transposició de la legislació comunitària, coherentment amb l'assignació de competències atorgades als seus membres per la seua legislació nacional, sobretot per l'anàlisi de l'avaluació d'impacte.

La CALRE es disposa a col·laborar per a promoure el model institucional de les assemblees legislatives fins i tot en projectes de construcció d'institucions, i està orgullosa de l'acord aconseguit amb el Consell d'Europa en aquest sentit.

La CALRE es compromet a continuar el seu treball de promoció i consolidació del paper dels governs regionals, sobretot mitjançant la promoció, la protecció i el desenvolupament del model institucional de les assemblees, el qual és el seu eix central.

Mezzocorona, Trento, 5 d'octubre de 2010